

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันตอนหนึ่งว่า "ปัจจัยที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งทั้งของชีวิตและส่วนรวมคือ การศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานส่งเสริมความ เจริญ ความมั่นคง เกือบทุกอย่างในบุคคลและประเทศชาติ" (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช อ่างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2518 : คำนำ) การศึกษาจึง เปรียบ เสมือนเฟื่องจักรที่สำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้มนุษย์เกิดการ เรียนรู้ การคิด และมวลประสบการณ์ต่าง ๆ การจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงและสัมฤทธิ์ผล ได้มากน้อยเพียงใด ต้องอาศัยหลักสูตรเป็นแกนนำ เพราะหลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา (ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ 2513 : 8) เป็นตัวกำหนดโครงสร้าง หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา รายวิชา ตลอดจนการจัดระบบการเรียนการสอน และอื่น ๆ โดยยึดหลักตามแผนการศึกษา แห่งชาติ และความต้องการของสังคม

วิชาพลศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาแขนงอื่น ๆ ได้ ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนตั้งแต่พุทธศักราช 2441 เป็นต้นมา (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2527 : 1) และได้ขยายกว้างออกไปจนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของหลักสูตรในทุกระดับการศึกษา ทั้งนี้เพราะพลศึกษาเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดบูรณาการในการศึกษาทุกด้าน เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่จะทำให้การศึกษาต่าง ๆ สมบูรณ์ เป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้มีพัฒนาการทั้งทาง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม มุ่งพัฒนามนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีสุขภาพและ สมรรถภาพดี โดยใช้กิจกรรมทางการออกกำลังกายเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ เพราะหาก ผู้เรียนมีสภาพร่างกายอ่อนแอ ไม่แข็งแรง ใจคอไม่หนักแน่น และเป็นคนขี้โรคแล้ว ย่อมมี ผลกระทบไปยังการศึกษาแขนงอื่น ๆ และ เกิดผลเสียอย่างสูงต่อการพัฒนามนุษย์ของ ประเทศ

กิจกรรมทางพลศึกษาเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการโดยธรรมชาติของมนุษย์ ที่ช่วยเสริมสร้างให้มนุษย์มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมทางทักษะ มีจุดประสงค์เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เน้นและ เอื้ออำนวยต่อการให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ให้รู้จักใช้วิจารณญาณ รู้จักคิด พิจารณา และแก้ปัญหาด้วยตนเอง กิจกรรมพลศึกษาเป็นการจำลองสภาพการณ์ให้คนได้มาอยู่ร่วมกัน อันเป็นการปูพื้นฐานและประสบการณ์ที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมภายนอก โดยฝึกให้รู้จักปฏิบัติตนให้อยู่ภายในกฎ กติกา ระเบียบข้อบังคับของการกีฬาต่าง ๆ กิจกรรมพลศึกษาและกีฬา คือยาวิเศษที่จะทำคนให้เป็นคน และเตรียมคนให้พร้อมสำหรับ เป็นพลเมืองที่ดี ดังคำกล่าวที่ว่า "พลศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ"

จะเห็นได้ว่าวิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาที่กอรปไปด้วยคุณค่า และคุณประโยชน์มากมาย นานับประการ แต่จะอย่างไรก็ตามการที่จะทราบว่าวิชาพลศึกษาหรือการพลศึกษาค้าง ๆ จะสำเร็จลุล่วงและบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ต้องอาศัยกระบวนการวัดและประเมินผลเป็นเครื่องตัดสิน ดังเช่นที่ อนันต์ ศรีโสภา (2524 : คำนำ-1) ได้กล่าวไว้ว่า

สิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของระบบการจัดการศึกษาคือ การวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เพราะผลจากการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียน จะช่วยให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้ดีขึ้น และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ . . . เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษา เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีสอน การแนะนำ การประเมินผลหลักสูตร แบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และยังช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้ถูกวิธียิ่งขึ้น

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาก็เช่นเดียวกับการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียน เป็นแนวทางหรือสื่อกลางในการที่จะทราบพื้นฐานหรือความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจผลการเรียนของนักเรียนอย่างยุติธรรม ถูกต้อง และเพื่อประเมินผลถึงขอบข่ายของหลักสูตร วิธีสอนแบบเรียน หรืออื่น ๆ ดังนั้นแม้ในบางครั้งจะตั้งความมุ่งหมาย กำหนดหลักการ หรือจัดการเรียนการสอนไว้ดีเลิศเพียงใด แต่ครูผู้สอนหรือผู้นำไปใช้ขาดเทคนิค วิธีการ หรือหลักการ

วัดและประเมินผลที่ถูกต้อง รัศกุน และเที่ยงตรงแล้ว การเรียนการสอนหรือการดำเนินการต่าง ๆ ย่อมไม่เกิดความสัมฤทธิ์ผลและขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้การวัดและประเมินผล การเรียนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นการสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของผู้เรียน วิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนค่อนข้างจะกว้างขวาง มีหลายรูปแบบ และหลายขั้นตอน ซึ่งต่างไปจากการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาอื่น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ใช้กิจกรรมการออกกำลังกาย เป็นสื่อกลางในการที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาจึง เป็นเสมือนดั่ง เข็มทิศชี้นำ คุณภาพของการศึกษา ที่ครูผู้สอนทุกคนจะต้องตระหนักถึงให้ความสำคัญ และสนใจต่อการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน โดยเฉพาะในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาช่วงที่มีผลและบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพของประชาชนในชาติ เพราะการศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาช่วงสำคัญในการสร้างคนทั้งที่จะสำเร็จออกไปศึกษาต่อในระดับสูง และผู้ที่ออกไปประกอบอาชีพในสังคม ไปเป็นพลเมืองของประเทศ ฉะนั้นหากครูพลศึกษาที่เป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ละเลย หรือมีวิธีการดำเนินการวัดผลที่ผิดวิธี ไม่ครบถ้วน ถูกต้อง แม่นตรง และไม่สามารถประเมินผลสภาพต่าง ๆ ได้ ย่อมอาจถือได้ว่าการเรียนการสอนนั้นประสบความสำเร็จล้มเหลว ขาดประสิทธิภาพ ด้อยคุณภาพ และไม่มีมาตรฐาน

จากสาเหตุและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยซึ่ง เป็นผู้หนึ่งที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงวิธีการที่ครูพลศึกษาใช้ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ประกอบกับยังไม่มี การวิจัยใดที่ศึกษาถึงเรื่องนี้โดยตรงมาก่อน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร" โดยคาดว่า การได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริม และแก้ไขให้ระบบการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาของครูพลศึกษาระหว่างโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาที่สามารถประเมินผลได้
2. วิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาของครูพลศึกษาระหว่างโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เฉพาะโรงเรียนราษฎร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูพลศึกษาที่สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตอบแบบสอบถามตรงตามที่ได้ปฏิบัติจริงและเชื่อถือได้

ความจำกัดของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้อาจไม่สมบูรณ์เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมปัจจัยเกี่ยวกับระดับความรู้ภูมิหลัง และประสบการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามได้ ซึ่งอาจจะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความแตกต่างกันในด้านการรับรู้เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา

คำจำกัดความของการวิจัย

1. การวัดผล หมายถึง กระบวนการที่หาปริมาณของการพัฒนาหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยการใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ วัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนให้ได้ข้อมูลว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนเพียงไร
2. การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนนำผลจากการวัดผลมาประเมินว่าผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนตรงตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และประเมินผลกระบวนการวัดผลที่ได้มาว่าดีหรือไม่ มากน้อยเพียงไร
3. วิชาพลศึกษา หมายถึง รายวิชาพลศึกษาภาควิชาบังคับและวิชาเลือก ตามโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
4. วิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา หมายถึง วิธีการดำเนินการที่ครูพลศึกษาเลือกใช้ เป็นวิธีการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อทดสอบ วัดและประเมินผลพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ เช่น วัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาด้านความรู้ ด้านทักษะ หรือด้านอื่น ๆ เป็นต้น
5. ครูพลศึกษา หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยนี้
6. โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและหรือมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นโรงเรียนราษฎร์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริม และแก้ไข ให้วิธีการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้า สำหรับผู้สนใจในโอกาสต่อไป